

Rakúsky Tatran

Osudy viedenského spolku slovenských študentov na konci 19. storočia

ADAM HUDEK

Hlavná budova Viedenskej univerzity (začiatok 20. storočia)

Pre rozvoj vzdelanosti každého národného spoločenstva sú základnou podmienkou fungujúce vzdelávacie inštitúcie, vrátane ich vrcholného stupňa v podobe univerzít. Hoci na území dnešného Slovenska ich v minulosti pôsobilo niekoľko, 19. storočie prinieslo do školského systému z pohľadu Slovákov viaceré negatívnych zmien. Už v roku 1777 sa trnavská univerzita presťahovala do Budína. Univerzita v Košiciach bola degradovaná len na jej pobočku a v roku 1850 sa zmenila na Právnickú akadémiu. Silnejúci maďarizačný tlak po rakúsko-uhorskom vyrovaní v roku 1867 znamenal aj likvidáciu slovenských gymnázií.

Uhorské školstvo sa postupne stávalo v prvom rade nástrojom maďarizácie, čo do značnej miery poškodzovalo jeho vzdelávaciu funkciu, čo pociťovali hlavne nemaďarské národnosti.

Uhorská vláda sa svojimi zámermi nijako netajila: „... vybudovať maďarský národný štát v maďarskom národnom smere, zabezpečiť maďarskú štátnu ideu a rozhodne udusovať, lámať a trestať všetky proti týmto smerujúce, zákonom protiviace sa štátu nebezpečné snahy.“ To bol národnostný program, ktorý v roku 1895 predstavila vláda Dezidera Bánffyho. Tomuto cieľu musela byť prispôbená aj výučba na univerzite v Budapešti, ktorá predsta-